

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1-234-240
ORCID 0000-0003-3957-0257

БАБЕНКО Катерина Павлівна

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії та практики перекладу,
Класичний приватний університет
e-mail: babenkoekaterina47@gmail.com

УДК 378.016:811.111'272:338.48(045)

**ЗАСТОСУВАННЯ ТЕКСТІВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ
ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ**

У статті висвітлено особливості використання різних видів профільних текстів у процесі викладання дисципліни «Ділова іноземна мова». Тексти застосовуються в підготовці студентів за напрямом «Туризм».

Розглянуто погляди вітчизняних та зарубіжних педагогів на формування читацької іншомовної діяльності студентів. Простежено використання ділових документів на практичних заняттях. Розглянуто відзнаки професійно спрямованих, автентичних та екскурсійних текстів.

Виділено критерії добору текстів, призначених для опрацювання. Визначено ефективні засоби використання текстів на практичних заняттях. Протягом навчання предмету «Ділова іноземна мова» студентам пропонується самостійне прочитання й аналіз текстів, колективний розбір документів, програвання професійно спрямованих ситуацій із використанням спеціальної документації.

Обґрунтовано результативність самостійного вибору студентами вправ для закріплення навичок іншомовної мовленнєвої діяльності.

Ключові слова: автентичний текст; ділова іноземна мова; діловий документ; екскурсійний текст; зміст тексту; професійно спрямований текст; процес читання; термін; туризм.

Постановка проблеми. Важливим завданням підготовки майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі є навчання студентів професійній комунікації іноземною мовою. Комунікація передбачає комплексну сформованість у студентів усіх видів мовленнєвої діяльності. Читання як вид мовленнєвої діяльності має тісний зв'язок із розвитком усного та письмового мовлення студентів.

Актуальність вказаної проблеми: читання сприяє збагаченню словникового запасу студентів, підвищує соціокультурну компетенцію. Розуміння змісту прочитаного допомагає студентам висловлюватися на професійну тематику, формує професійну компетенцію.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Вітчизняні та зарубіжні вчені погоджуються на думці, що читання текстів професійного спрямування є складною мовленнєвою діяльністю. Водночас читання є досить поширеним засобом комунікації [1, с. 27]. І.П. Павлова [2, с. 75] та А.Е. Черенда [3, с. 171] навчають студентів паралельному читанню та прослуховуванню тексту. Педагоги вказують на обтяженість текстів професійного спрямування великою кількістю термінологічної лексики. Тому вони наполягають на уведенні в процес навчання підготовчих вправ, пов'язаних зі змістом пропонованого тексту. Н.М. Гриняєва, І.В. Зуєва [1, с. 30], І.П. Павлова [2, с. 75], З.М. Шадже [4, с. 141] особливу увагу приділяють вправам на завоювання інітернаціональних слів. На думку вчених, інітернаціональні слова допомагають студентам швидше зрозуміти та запам'ятати зміст тексту. Ю.О. Воробйов також радить звертати увагу на фразеологізми, фонові слова та слова-реалії, характерні для ділового мовлення [5, с. 73].

Н.М. Гриняєва та І.В. Зуєва наполягають на необхідності пропонувати студентам вправи на словотвір. Педагоги вважають, словотворення формує у студентів мовну здогадку. Викладачі також приділяють увагу роботі студентів зі спеціалізованими

словниками. Знання вузькоспеціалізованої термінології сприяє запам'ятовуванню нових слів, вдумливого прочитанню тесту, вмінню спиратися на контекст у процесі перекладу [1, с. 30].

І.П. Павлова [2, с. 75], Т.В. Ситникова, А.Е. Черенда [3, с. 162, 173], З.М. Шадже [4, с. 143] звертають увагу на інформативність професійного тексту. Текстова інформація має бути цікавою, корисною для студентів, збагачувати їхнє світосприйняття [1, с. 28; 5, с. 72]. Отримана інформація використовується для підготовки до контролю знань, для написання студентської наукової роботи [2, с. 75].

Інтерес до професійної інформації у студентів викликає ознайомлення з автентичними текстами. А.Е. Черенда [3, с. 173], Ю.О. Воробйов [5, с. 72], Н.В. Зінукова [6, с. 33] відзначають, що автентичні тексти, на відміну від навчальних текстів професійного спрямування, досить складні за змістом. Тому у навчальних цілях педагоги радять адаптувати подібні тексти з урахуванням рівня знань студентів. Ю. О. Воробйов пропонує при читанні автентичних текстів використовувати сучасні інформаційні технології, сайти Інтернет за спеціальністю [5, с. 74]. На думку вченого, сучасні технології дозволяють студентам самостійно ознайомлюватися з різними типами автентичних текстів, аналізувати їх. Звертання до сучасних технологій підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови як професійної. А.Е. Черенда [3, с. 175], Ю.О. Воробйов [5, с. 73], Н.М. Гаврилюк [7, с. 79] також пропонують студентам виконувати різнорівневі завдання, спрямовані на свідоме й глибоке розуміння оригінальних текстів. В процесі читання і перекладу професійних текстів необхідно звертати увагу на особливості фахової підготовки студентів. Студенти, які навчаються за спеціальністю «Туризм», часто звертаються саме до автентичних текстів.

С.В. Артюшевська [8, с. 155], Т.Г. Нікітіна [9, с. 2, 3] формують у майбутніх фахівців комплексне вміння спілкуватися та працювати з діловими паперами. На думку Т.Г. Нікітіної, фахівець у галузі туризму має добре знати структуру ділової документації [9, с. 3]. Викладачі ознайомлюють студентів із путівниками, рекламними буклетами, навчають порівнювати тексти оригіналу й перекладу. Педагоги вважають, що систематичне звертання до іншомовних текстів привчає студентів уважніше відноситися до вживання термінології, граматичних конструкцій іноземної мови [1, с. 28; 10, с. 134]. Для збереження змісту автентичного тексту викладачі рекомендують звертати увагу на образотворчі засоби мов

оригіналу та перекладу. Педагоги застерігають від автоматизації перекладної інформації, радять уважно ставитися до машинного перекладу [11, с. 532; 12, с. 82].

Невирішеною частиною виділеної проблеми є розгалуженість критеріїв відбору професійно спрямованих текстів, невизначеність понять «екскурсійний текст», «текст за професійним спрямуванням», «автентичний текст».

Мета статті – схарактеризувати методичні особливості застосування текстів професійного спрямування для галузі туристичного напрямку, також розкрити значення основних термінів, які вживаються при використанні іншомовних профільних текстів; визначити критерії відбору текстів для туристичної сфери; встановити ефективність вправ із професійними текстами; виявити сутність автентичних текстів для профільної підготовки студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В процесі викладання дисципліни «Ділова іноземна мова» для напрямку «Туризм» виявлено, що для більшості студентів поняття «текст» – це певна інформація, викладена в підручнику, буклеті, рекламній листівці. Пояснюємо студентам, що текст може бути виражений в звуковій формі. Текстом називається також документ ділового напрямку: лист, резюме, автобіографія тощо.

Необхідно роз'яснити студентам, що *документ* – це діловий папір, в якому підтверджується юридичний факт. При опрацюванні ділових паперів студенти ознайомлюються зі структурою документів. Зазвичай ділові листи невеликі за об'ємом [13]. При читанні та перекладі ділових паперів необхідно звертати увагу на усталені вирази, кліше, характерні для писемного ділового мовлення. Зразки виразів:

To obtain a full-time position as waiter... I am writing in reply to your advertisement in... I would like to apply for the position... Yours faithfully... [13, с. 108, 109]. Good evening sir, good evening madam. Could you sign here, please? Here's your key. Everything you need is included in the room. Can I help you with your luggage, madam? Thank you very much, madam, I hope you enjoy your stay. [14, с. 14, 18]

Радимо студентам вивчати фрази напам'ять. Зразки ділових паперів обов'язково аналізуються. За зразками письмово складаються власні різновиди ділової документації. Студентам не дуже подобається розглядати ділові листи, тому інформація, яка вимагає письмового й усного викладення в діловому стилі, обіграється в мікроситуаціях. Ролі призначає викладач або обирають самі студенти, в залежності

від сформованості іншомовної компетенції: менеджер готелю – гість, начальник – підлеглий, керівник – претендент на посаду. «Документи» подаються на розгляд «босу», коментуються англійською мовою, відбираються найкращі.

Тексти професійного спрямування, зміщені в підручниках, – це навчальні тексти, спрямовані на вивчення специфічної термінології. Такі тексти інформативні, але доступність ускладнюється насиченою професійною лексикою. Для полегшення опанування термінологією перед текстами часто розташовані попередні вправи. Але студенти нерідко їх пропускають і намагаються швидше прочитати та перекласти текст [13, с. 6, 7]. Обов'язково звертається увага на специфічну лексику: the hospitality industry, the peak holiday season, staff, the hotel manager, the housekeeper, registration, live-in accommodation, to deal with people. Зі вказаними словами студенти складають словосполучення або речення. Засвоєні лексеми використовуються у мікродіалогах. Такі вправи сприяють підвищенню ефективності засвоєння професійних термінів.

Студентам можна дати пораду вибрати для виконання ті вправи, які вони вважають корисними для розуміння змісту тексту. Нецікавими студенти вважають запис нових слів та виразів до зошиту [14, с. 15], вправи на коригування порядку слів у реченнях [14, с. 11]:

Task: Put the words in the sentences in the correct order.

- A. I'm Hello Anita I'm Italy from _____
 B. part Hey too me which _____
 A. The Naples south _____
 B. I'm from Oh Rome _____

Корисними студенти визнають вправи з недостатньою інформацією [14, с. 21, 37], вправи на зіставлення, пошук відповідностей [13, с. 16].

Task 1. Complete these sentences using the following words: mirror, tap, extra tissues, shaver socket, bathrobe, bin, shower, soap, washbasin, towels.

- 1). We keep _____ and toilet paper here in the cupboard.
- 2) The ____ is on the wall next to the ____ .
- 3) The _____ is here under the _____ .
- 4) There's hot and cold mixer __ for the _ .
- 5) The _____ is here behind the door and the _____ are on the rack over the bath.
- 6) Always put plenty of _____ and shampoo here, near the taps.

Task 2. Look at these problems. What would you say? Write your answer.

- 1) Guest: We need some more towels in the bathroom. Employee: _____

2) Guest: I need to sew some more buttons on to a shirt. Employee: _____

3) Guest: There's too much noise next door. Employee: _____

Task 3. Match the phrases with their definition.

- 1 seven-day rental
  - a) place where you collect the car
- 2 air conditioning
  - b) car hire for one week only
- 3 collision damage waiver (CDW)
  - c) in-car temperature control
- 4 an additional charge
  - d) insurance cover for the driver
- 5 third-party liability
  - e) an extra cost
- 6 a pick-up location
  - f) insurance cover for other road users

На думку студентів, такі вправи примушують зосереджуватися на поставленому питанні. Якщо потрібно доповнювати діалог, можна скористатися фразою або клішованим виразом, які були вивчені напередодні. Отже, подібні вправи спонукують до повторення, а значить, до глибшого засвоєння необхідної лексики.

Студентів також приваблюють вправи, в яких нова лексика проілюстрована малюнками [13, с. 11; 14, с. 16]. Інтерес пояснюється тим, що менше потрібно звертатися до словника, з опорою на малюнок слова краще запам'ятовуються. За малюнками легше скласти словосполучення, речення, задати питання, придумати та програти ситуацію.

Зацікавлюють студентів завдання творчого характеру. Але вони визнають, що з опорою на ілюстрацію завдання виконувати легше:

1. Describe the room [14, с. 18].
2. Look at three hotel bedrooms. Which is most like a bedroom in the hotel where you won't to check-in? [14, с. 18].
3. Ask your partner questions in order to find all the differences between your drawings of the same hotel room [14, с. 84].
4. Design your ideal hotel bedroom [14, с. 85].

Якщо треба зробити письмовий переклад тексту, необхідно нагадати студентам про розбіжність структур англійської та рідної мови, про насиченість професійного тексту кліше, граматичними конструкціями. За умови засвоєння граматичних особливостей ділової англійської мови текст перекласти значно легше. Варто застерігати студентів від надмірного звертання до електронного перекладу, бути уважними при користуванні машинним перекладом.

Інше завдання: переказати прочитаний текст. Можна підказати студентам допов-

нити завдання власними задачами. Студенти вирішують, що необхідно зробити для якісного переказу. Зазвичай пропонують складання плану до тексту. Найчастіше студенти надають пункти плану до кожного абзацу. Деякі студенти складають план у вигляді питань. Часто студенти пропонують завдання на складання таблиці відповідей або хронологічної таблиці, якщо в тексті є дати. Необхідно нагадати студентам, що *переказ* – це передача змісту прочитаного своїми словами. Оскільки текст профільний, в переказі необхідно використовувати терміни, наявні в тексті. Отже, студенти мають вивчити специфічні слова і словосполучення. Наприклад, текст про розважальні місця в Барселоні [13, с. 25] містить ще й дати, власні імена. На ці особливості теж необхідно звернути увагу при переказі.

Завдання реферувати текст (to render) не завжди зрозуміле студентам. Вони часто плутають реферування з переказом. *Реферування* – це представлення прочитаної інформації. Представлення значно коротше за переказ. Пропонований для реферування текст про футбольний клуб Барселони [13, с. 27] спочатку треба прочитати, відкоригувати у відповідності з граматичними правилами. Для реферування з тексту обираються два-три найважливіші факти і презентуються своїми словами. Представлення доповнюється одним-двома достовірними фактами, не зазначеними в тексті. Мета реферування – надати максимально стиснуту, найважливішу інформацію, використовуючи профільну лексику.

Протягом вивчення дисципліни «Ділова іноземна мова» студентів необхідно інформувати про *автентичні тексти – тексти, написані мовою оригіналу для професійного використання*. З текстами виробничого характеру можна ознайомлюються в туристичних агенціях, фірмах. Тексти містять правила розміщення гостей в готелях, інструкції для працівників. У підручниках вміщено дидактично оброблені автентичні тексти, тобто адаптовані для учбових ситуацій. Знайомство з адаптованим текстом допоможе студентам зрозуміти сутність професійного викладу певної інформації.

Оригінальні тексти розміщені в спеціальних журналах для професіоналів та на сайтах зарубіжних готелів. Пропонуємо студентами самостійно знайти подібні тексти, скласти три-п'ять запитань до змісту, зробити письмовий переклад. Зразок тексту [15]:

A range of hotels. Offering a choice of hotel collections to suit your personal taste, your holiday will be exactly how you want it.

That means no matter what you like to do on holiday or who you like to holiday with, there's carefully selected hotels out there, just waiting to make your escape unforgettable.

So if you and your friends like to be close to all the action, pick one of TUI's Scene hotels in some of the hottest destinations in the world. Get away from it all in one of the Small & Friendly hotels, where seclusion isn't hard to find.

And if these haven't tickled your fancy, you can choose from the opulence of an A La Carte resort, the never-ending possibilities of TUI Magic Life and the top-of-the-range Platinum hotels. Not forgetting everyone's favourite Riu, where luxury is second nature.

Although TUI has a huge range of collections, here are a few of our favourites.

На занятті студенти обмінюються інформацією про прочитане, порівнюють переклади. Звертаємо увагу студентів на підкреслені автором тексту слова та словосполучення.

Найбільший інтерес у студентів викликають *екскурсійні тексти – інформація, спрямована на клієнтів*. Такі тексти можна знайти як на сайтах готелів, туристичних фірм, так і у брошурах, листівках, буклетах. Можна запропонувати студентам перекласти оригінали екскурсійних текстів рідною мовою. Звертаємо увагу студентів, що такі тексти часто важче перекладати, ніж тексти ділового та професійного спрямування. Необхідною умовою перекладу є збереження змісту тексту-оригіналу. В екскурсійних текстах часто застосовуються художні засоби вираження. В рідній мові не завжди можна знайти відповідні вирази. Тому завдання досить складне: необхідно перекласти текст, зберегти зміст, зробити його цікавим для потенційного клієнта. Зразок тексту [16]:

The Standard. Twenty years after launching its trademark take on quirky hedonism in a former retirement home on LA'S Sunset Strip, Standard Hotels has opened its first European outpost at the epicentre of London's international rail hub, opposite Kings Cross and St Pancras International. Housed in a former annex of Camden Council (oh, the glamour), the Seventies brutalist building has undergone a complete renovation, decanting all but a playful reference to a former public library on its ground floor and adding a further three storeys in order to accommodate large, light-filled suites, some of which come complete with their own terraces and outdoor tubs. As befits a burgeoning foodie quarter (Coal Drops Yard opened in neighbouring Granary Square last year), on the tenth floor there's

signature dining spot Decimo, offering Michelin-starred Bristolian chef Peter Sanchez-Iglesias' take on fine Spanish/Mexican fusion food, while at ground level there's all-day dining (complete with DJ booth) in two further outlets offering a seafood-led sharing menu and American/British comfort food at Isla and Double Standard respectively. Both have outside dining areas and are looked after by Nuno Mendes protégé Adam Rawson. Throughout, the design (by Shawn Hausman Design) is clever, confident and decidedly plush, with a strong Seventies vibe detectable in its swirling carpets, brightly tiled bathrooms and brazenly huggable Craig Green bathrobes. 10 Argyle Street, London WC1. 020 3981 8888. standardhotels.com/london

Зауважимо, що саме автентичні тексти виявилися найпривабливішими для студентів. По-перше, тексти супроводжуються якісними фотографіями. По-друге, тексти реальні, на сайті вказується конкретна адреса та посилання, за якими можна дізнатися більше про певний готель. По-третє, інформація на сайтах постійно оновлюється, тобто пропонується інформація є актуальною.

Отримані наукові результати. Використання текстів професійного спрямування при вивченні дисципліни «Ділова іноземна мова» сприяє подальшому формуванню навичок читання іноземною мовою. Ефективність навчальних занять досягається внаслідок читання та аналізу різних видів текстів – ділової документації, адаптованих текстів профільного напрямку, автентичних, екскурсійних текстів рідною та англійською мовою. З урахуванням сформованості іншомовної компетенції студенти отримують різнорівневі вправи для поліпшення мовленнєвих навичок. Можливість вибору завдання зацікавлює студентів, налаштовує на успіх у виконанні задач. В процесі читання специфічних текстів студенти схильні до самостійної та парної роботи. Необхідність висловлювати думки щодо прочитаного, обмінюватися інформацією примушує вивчати термінологічну лексику, клішовані вирази. Таким чином, студенти паралельно закріплюють навички усного монологічного й діалогічного мовлення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ознайомлення студентів із різними видами професійних текстів розширює їхні фонові знання. Читання несхожих за стилем текстів англійською мовою привчає студентів уважно ставитись до змісту. В процесі практичного застосування текстів для туристичної сфери ви-

никає питання щодо критеріїв відбору професійно спрямованих текстів. У залежності від рівня сформованості іншомовної компетенції студентів добираються доступні, інформативні тексти. Оскільки напрям «Туризм» постійно розвивається, тексти, розміщені в підручниках, не завжди є актуальними. Вони використовуються для ознайомлювального читання, для тренування в засвоєнні термінологічних одиниць. Професійно значуща інформація найчастіше міститься в автентичних текстах. Використання малюнків при вивченні нової лексики активізує сприймання інформації, заохочує студентів до розмови. Парна робота, програвання ситуацій підсилює мотивацію до навчання.

Подальших розвідок потребує можливість обговорення професійних ситуацій та розгляд фахових текстів у малих групах по три-чотири особи. Більша кількість співрозмовників розширює можливості студентів спілкуватися іноземною мовою. Залучення студентів до самостійного унаочнення прочитаних профільних текстів стимулює творчий підхід до читання й аналізу спеціальних текстів. Інтеграція з профільними дисциплінами допомагає вникати в сутність майбутньої професійної діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Гриняєва Н.М., Зуєва І.В. Читання як засіб формування мовленнєвої компетенції при вивченні дисципліни «Іноземна мова за проф. спрямуванням». *Science Review*, 2018. Vol. 5. No. 2(9). February. С. 27–33. URL: <https://ws-conference.com> (дата звернення: 01.12.2020).
2. Павлова І.П. Проблемы обучения студентов-нефилологов чтению и аудированию иноязычных текстов с профессиональной направленностью. *Вестник МГАУ. Образование и педагогические науки*, 2017. № 4 (775). С.73–87.
3. Проблемы лингвообразования в неязыковом вузе: материалы III Республиканской научно-практической конференции (с международным участием) (г. Минск, 31 января 2019 г.). Минск: Белорусский гос. пед. ун-т им. Максима Танка, 2019. 176 с.
4. Шадже З.М. Психолого-педагогические основы обучения чтению иноязычных профессиональных текстов. *Вестник Майкопского государственного технологического университета*, 2019. № 1/40. С. 133–144.
5. Воробьев Ю.А. Использование аутентичных текстов профессиональной направленности в процессе формирования лингвострановедческой компетенции у студентов неязыковых вузов. *Азимут научных исследований: педагогика и психология. Педагогические науки*, 2019. Т. 8. № 3(28). С. 72–74.
6. Зінуква Н.В. Типологія вправ для формування фахової компетентності в усному послідовному професійно орієнтованому перекладі. *Іноземні мови*, 2018. №4 (96). С. 26–36.
7. Гаврилюк Н.М. Сучасні підходи до виконання перекладу фахових текстів для студентів вищих навчальних закладів. *Педагогічні науки. Збірник наукових праць*, 2016. Том 2. Вип. № LXXI. С. 78–82.

8. Артюшевская С.В. Профессионально-ориентированное обучение иностранным языкам будущих специалистов сферы туризма. *Психология и педагогика: методика и проблемы. Современные методы и модели в преподавании иностранных языков*, 2016. № 54. С. 151–157.
9. Никитина Т.Г. Трудности перевода туристического текста. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*, 2019. № 4. Апрель. С. 1–7. URL: <http://e-koncept.ru/2019/195009.htm> (дата звернення: 01.12.2020).
10. Абсалъмова Р.А., Латфуллина И.Д., Фомина Е.В. Виды переводческих трансформаций в экскурсионных текстах. *Балтийский гуманитарный журнал. Педагогические науки*, 2018. Т. 7. № 3(24). С. 133–136.
11. Нецаева Н.В., Кириллова Ю.Н. Перевод метафор в текстах туристической сферы: человек VS машина. *Мир науки, культуры, образования*, 2018. Вып. № 5(72). С. 53–57.
12. Королькова С.А., Новожилова А. А., Шейко А. М. Туристический дискурс: стратегии и проблемы перевода сайтов отелей. *Вестник ВолГУ. Серия 2. Языкознание* [Волгоградский государственный университет], 2017. Т. 16. № 3. С. 80–89.
13. Dubicka I. & O'Keeffe M. English for International Tourism. Pre-Intermediate Students' Book. Pearson Education Ltd, 2004. – 146 p.
14. O'Hara F. Be My Guest. English for the Hotel Industry. Student's Book. Cambridge University Press, 2004. 114 p.
15. Holidays Hypermarket. Retrieved 01.12.2020, from <https://www.holidayhypermarket.co.uk/operators/tui>.
16. GQ. Retrieved 01.12.2020, from <https://www.gq-magazine.co.uk/gallery/best-hotels-uk>.
4. Shadzhe, Z.M. (2019) Psychological and pedagogical foundations of teaching the reading of foreign language professional texts. *Bulletin of the Maikop State Technological University*, 1/40: 133–144 [in Rus.]
5. Vorobiev, Yu.A. (2019) The use of authentic texts of a professional orientation in the process of formation of linguistic and cultural competence among students of non-linguistic universities. *Azimuth of Scientific Research: Pedagogy and Psychology*, 3(28), 8: 72–74 [in Rus.]
6. Zinukova, N.V. (2018) Typology of exercises for the formation of professional competence in consecutive professionally oriented translation. *Foreign languages*, 4(96): 26–36 [in Ukr.]
7. Gavrilyuk, N.M. (2016) Modern approaches to the translation of professional texts for students of higher educational institutions. *Pedagogical sciences: Collection of scientific works*. LXXI(2): 78–82 [in Ukr.]
8. Artyushevskaya, S.V. (2016) Professionally oriented teaching of foreign languages for future specialists in the sphere of tourism. *Psychology and Pedagogy: Methodology and Problems. Modern methods and models in teaching of foreign languages*, 54: 151–157 [in Rus.]
9. Nikitina, T.G. (2019) Difficulties of translation of tourist text). *Scientific-methodical electronic journal «Concept»*, 4: 1–7. Retrieved 01/12/2020, from <http://e-koncept.ru/2019/195009.htm> (in Rus.).
10. Absalyamova, R.A., Latfullina, I.D., Fomina, E.V. (2018) Types of translation transformations in excursion texts. *Baltic Humanitarian Journal. Pedagogical sciences*, 3(24), 7: 133–136 [in Rus.]
11. Nechaeva, N.V., Kirillova, Yu.N. (2018) Translation of metaphors in the texts of the tourism sector: man VS machine (2018). *The world of science, culture, education*, 5(72): 53–57 [in Rus.]
12. Korolkova, S.A., Novozhilova, A.A., Sheiko, A.M. (2017) Tourist discourse: strategies and problems of translation of hotel sites. *VolSU Bulletin. Series 2. Linguistics Volgograd State University*, 3(16): 80–89 [in Rus.]
13. Dubicka, I. & O'Keeffe, M. (2004). English for International Tourism. Pre-Intermediate Students' Book. Pearson Education Ltd. 146 [in Eng.]
14. O'Hara, F. (2004). Be My Guest. English for the Hotel Industry. Student's Book. Cambridge University Press. 114 p.
15. Holidays Hypermarket. Retrieved 01.12.2020, from <https://www.holidayhypermarket.co.uk/operators/tui>.
16. GQ. Retrieved 01.12.2020, from <https://www.gq-magazine.co.uk/gallery/best-hotels-uk>.

References

1. Grinyayeva, N.M., Zueva, I.V. (2018). Reading as a means of forming speech competence in the study of the discipline «Foreign language by professional direction». *Science Review*, 5, 2(9): 27–33. Retrieved 01/12/2020, from <https://ws-conference.com> [in Ukr.]
2. Pavlova, I.P. (2017). Problems of teaching non-philological students to read and listen to foreign language texts with a professional orientation. *MSLU Bulletin. Education and pedagogical sciences*, 4(775): 73–87 [in Rus.]
3. Problems of linguistic education in a non-linguistic university: materials of the 3rd Republican scientific and practical conference (with international participation) (2019). (Minsk, 31/01/2019). Minsk: Belarusian SPU named after Maxim Tank. 176 p. [in Rus.]

BABENKO Kateryna

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor of Translation Theory and Practice Department,
Classic Private University

USING PROFESSIONAL TEXTS IN TEACHING A BUSINESS FOREIGN LANGUAGE IN THE FIELD OF TOURISM

Summary. Introduction. The article determines the peculiarities of using of professional texts on the practical lessons in studying the subject «A Business Foreign Language». The texts use in the process of students learning in the field of tourism. The special attention is focused on the differentiation of various types of the texts. Students familiarize with the structure of business documents. In the process of familiarizing future specialists compare various types of business documents. Students learn to write commercial documents by proposing samples without any assistance. They also read and analyze such texts as: professional direction, authentic, and tourist. Some criteria of texts' selection in the field of tourism are

sorted out in the process of this subject's teaching. There are such criteria as: simplicity, differentiation, information value, and currency.

The purpose of the article is to characterize methodological peculiarities of using of professional texts in the field of tourism. Reading enriches lexical knowledge of students and raises their sociocultural competence. Understanding the meaning of the text which is has written can form professional competence of the future specialists.

The active methods of using of professional texts are presented in the lessons. Students learn to retell, to render, and to compare original and translated texts. Dialogues, playing situations, creative tasks, and visual aids

are offered to the students. Such methods help to activate students' interest in the lessons.

Results. Using of professional texts helps to form reading skills in a foreign language. Reading and analysing of professional texts with various complexity levels activates educational of the students. They do the tasks separately or in pairs. It depends of their formed level of foreign competence. Differentiate tasks help to improve language skills of the students.

Originality. Students do tasks which help them to understand the contents of the text. Students display the interest in the possibility of choice of these tasks. Independent choice makes them successful, helps to develop their critical thinking, and improves their foreign speech activity skills.

Conclusion. English professional texts have differences with their styles. Reading makes students to be

attentive towards the content of these texts. Doing tasks with various levels helps students to activate their intelligence activity. Learning of the terminological vocabulary and cliché helps students to express their own ideas and exchange opinions with interlocutors. Using illustrations in studying new words makes the future specialists to interest the tasks. In the process of reading and analyzing professional texts, students improve their skills of oral monologue and dialogic speech at the same time.

Keywords: authentic text; Business Foreign Language; business document; tourist test; content of the text; professional text; the process of reading; term; tourism.

Одержано редакцією 12.01.2021
Прийнято до публікації 05.02.2021